

בית המשפט המחוזי בחיפה

18 ינואר 2010

הפ"ב 9967-04-09 יונגר ואח' נ' קוק
 הפ"ב 16082-05-09 קוק נ' יונגר ואח'

בפני כב' השופטת ס' נשיאה ש' וסרקרוג

הפ"ב 9967-04-09
 המבקשים

1. ערן יונגר, ת"ז 33321134
2. ארוסטאר קפה בע"מ, ח"פ 513470740

נגד

המשיב רובן קוק, ת"ז 030583659

הפ"ב 16082-05-09
 המבקש

רובן קוק, ת"ז 030583659

נגד

- המשיבים
1. ערן יונגר, ת"ז 33321134
  2. ארוסטאר קפה בע"מ, ח"פ 513470740

בשם ערן יונגר וחב' ארוסטאר קפה בע"מ: עו"ד יהונתן צבי
 בשם רובן קוק: עו"ד דאוד פהים

פסק דין

1. בתיק הפ"ב 9967-04-09 הגישו ערן יונגר (להלן: **המזמין**) וארוסטאר קפה בע"מ (להלן: **המזמינה**, ושניהם יחד יכוננו להלן: **המזמינים**) בקשה לאישור פסק בוררות, לפי סעיף 23 לחוק הבוררות, התשכ"ח-1968 (להלן: **חוק הבוררות**). פסק הבוררות ניתן על ידי הבוררת עורכת דין אביגיל בהט (להלן: **הבוררת**) ביום 22/12/08, בקשר לחילוקי דעות שנתגלעו בין המזמינים לקבלן רובן קוק (להלן: **קוק** או **הקבלן**) בנוגע לעבודות בנייה בבית קפה במרכז המסחרי כרמיאל (כרמיאל סנטר) (להלן: **עבודת הבנייה**). בפסק הבוררות חויב הקבלן, לאחר קיזוז חוב המזמינים, לשלם למזמינים סכום של 151,895 ש"ח, נכון ליום 10/3/04 (להלן: **פסק הבוררות**).

כמו כן עתרו המזמינים לאישור עיקול זמני שהוטל על מכונית במסגרת בקשה בתיק **בש"א 11501/05**). המסמכים הרלוונטיים לעניין זה, לא צורפו.

בתיק הפ"ב 16082-05-09 הגיש הקבלן בקשה לביטולו של פסק הבוררות. הדיון בשני התיקים אוחד.

2. המזמינים ביקשו להפעיל סניף ארומה אספרסו בר בכרמיאל, כאשר רשת ארומה היא הנותנת את הזיכיון והיא אף השוכרת של המבנה בו יוקם בית הקפה על ידי הזכיון. הרשת התחייבה לשלם דמי שכירות מיום 15/2/04. מר קוק נבחר כקבלן לבצע את השיפוצים שנדרשו, לאחר שביצע עבודות הריסה הכול על-פי הנהלת הרשת ואדריכל מטעמה. ההתחייבות הייתה לבצע את עבודות הבנייה תוך 60 ימים מהיום בו ינתן צו לעבודות בנייה, ובכל מקרה לא יאוחר מיום 10/3/04.
- ההיקף הכספי של עבודות הבנייה הועמד על 566,400 ש"ח. מר קוק החל את עבודות הבנייה עוד קודם לצו תחילת העבודה - ב- 15/3/04, אך סיים את העבודה בפועל רק ביום 25/3/04.
3. כאמור, בעקבות חילוקי דעות שנתגלעו בין הצדדים בקשר לעבודות הבנייה, חתמו הצדדים ביום 7/2/05 על שטר בוררות. על-פי התנאים שפורטו בו מינה ראש לשכת עורכי הדין את עו"ד אביגיל בהט כבוררת.
- בפני הבוררת הונחו כתבי תביעות מטעם של בעלי הדין. משלא הגיעו הצדדים להסדר פשרה, וגם לא להסכמות דיונית אשר היה בהן ליתר הצורך בשמיעת ראיות, מינתה הבוררת מומחית מטעמה, כדי שזו תחוה דעתה על הליקויים הנטענים ועלות התיקונים. כמו כן נשמעו ראיות, לרבות עדויות הצדדים.
4. בפסק הבוררות שנומק על אף העדר חובה לעשות כן, נקבע בהתייחס לתביעת המזמינים כי אכן נמצאו ליקויים, וכן נבחנו נזקים נוספים שנגרמו למזמינים; מנגד נבחנה תביעת הקבלן לתשלום יתרת המחיר החוזי.
- חוב המזמינים לקבלן הועמד על סכום של 252,423 ש"ח, ואילו חוב הקבלן למזמינים הועמד על 404,318 ש"ח, כאשר הסכום האחרון כולל פיצוי בגין עוגמת נפש אשר הועמד על 80,000 ש"ח נטו, לאחר הפחתת אשם תורם של 20%, וזאת בנוסף לפיצוי מוסכם בגין פיגור במסירת העבודה (פיצוי של 2,000 ש"ח ליום, בגין עיכוב של 16 ימים בסיום העבודות, ולאחר הפחתת 20% אשם תורם), פיצוי בגין אובדן רווחים (סכום של 73,434 ש"ח).

עילות הביטול:

5. מר קוק באמצעות בא-כוחו טען נגד אורך תקופת הבוררות, אשר החלה עם חתימה על שטר הבוררות (7/2/05) ועד למתן פסק הבוררות (22/12/08) וכן לעלות הליך הבוררות כעילה לביטולו של הפסק, וזאת במיוחד כאשר בשטר הבוררות נתחם המועד למתן פסק הבוררות לתקופה של שלושה חודשים בלבד, מאז גמר סיכומי הצדדים, ואילו בפועל ניתן פסק הדין זמן רב לאחר שהצדדים הגישו סיכומיהם.
- בנושא זה הפנה מר קוק, בין היתר, גם לפסק הבוררות שם התנצלה הבוררות על "הזמן הרב שעבר ממועד הגשת סיכומי שני הצדדים ועד למתן פסק דיני זה,..."
- בפועל ניתן פסק הבוררות, לטענת מר קוק כשנה וחצי לאחר שהצדדים הגישו סיכומיהם.

עוד טען מר קוק, כי הבוררת חרגה מסמכותה כאשר קבעה עובדות והחליטה בניגוד לשטר הבוררות ובניגוד להסכמת הצדדים, מינתה מומחית ועל אף שהמינוי היה בהסכמת הצדדים לא קיבלה הבוררת את קביעות המומחית ופסקה בניגוד לכך.

עוד נטען, כי למרות הסמכות שניתנה לבוררות שלא לפסוק לפי הדין המהותי ו/או לא לראות בסדרי הדין נתון מחייב, פעלה שלא באופן עקבי, לעיתים תוך הקפדה על סדרי הדין והדין המהותי ולעיתים תוך התעלמות מהסדרים אלה.

באופן ספציפי טען הקבלן נגד חיוב בפיצוי בגין עוגמת נפש, וזאת בנוסף לחיובים הנוספים אשר כללו חיוב בפיצוי בראשי נזק מקבילים.

6. ב"כ המזמינים טען, כי אין בבקשת הביטול פירוט נדרש לעילות הביטול עליהן מבקש מר קוק להסתמך, למעט אורך תקופת הבוררות ואי מתן פסק בוררות במועד שנקבע בשטר הבוררות. טענה אחרונה זו יש לדחות. לעמדתם, הקבלן באמצעות בא-כוחו, גרמו להארכת הדיונים בפני הבוררת, ובכל מקרה טענה זו אינה יכולה לבסס עילת ביטול, כאשר זו מוגשת לאחר מתן הפסק. עוד הפנו המזמינים לסעיף 26 לחוק המסמיך את בית המשפט לדחות בקשה לביטול הפסק, גם כאשר קימת עילה לביטולו, אם היה סבור שלא נגרם עיוות דין. הנטל להוכיח קיומו של עיוות דין, מוטל על הקבלן, והוא לא עמד בו.

דיון ומסקנות:

7. על אף שחוק הבוררות תוקן, אין בו כדי לשנות את סמכותו של בית משפט זה בתיק דנן, ואין הליך זה בגדר 'ערעור' על פסק בוררות. כדי לאפשר התערבות של בית משפט זה כערכאת ערעור צריכים להתמלא מספר תנאים, שהם תנאים מוקדמים, לרבות עילות התערבות לגוף הפסק: על הצדדים להסכים בשטר הבוררות כי הבורר יפסוק לפי הדין המהותי, להסכים כי ניתן יהיה לערער על פסק הבוררות ולקבל רשות בית המשפט, להצביע על טעות יסודית שנפלה ביישום הדין, וכי יש ביישום האמור כדי לגרום לעיוות דין (ראה סעיף 29 לחוק הבוררות). שטר הבוררות אינו כולל אפוא סמכות לנקוט בהליך של ערעור.

8. שתי טענות עיקריות מעלה מר קוק בבקשה לביטול הפסק: מועד מתן הפסק כחורג מהתקופה שנקבעה בשטר הבוררות, וכי חריגה זו נעשתה, מבלי שהבוררת ניצלה אפשרות להאריך את התקופה בשלושה חודשים נוספים, ואף ממנה חרגה.

בנושא זה יש לקבל את עמדת המזמינים. במקום שצד לבוררות אינו מסכים להאריך את הזמן שהוקצב להליך הבוררות, עליו להעלות טענתו בפני הבורר, עובר למועד החריגה. משלא נקט בהליך מתאים, והמתין עד לאחר מתן הפסק, אין עוד לקבל הטענה, במיוחד כאשר ניתן לפרש התנהלותו כהסכמה להתארכות ההליך (ישראל שמעוני אופק חדש

בבוררות 300 (2009) (להלן: שמעוני/בוררות)).

9. טענה נוספת נוגעת לגובה הפיצויים שפסקה הבוררת מעבר לפיצוי בגין ליקויי הבנייה, ולפער המצומצם בין חיובי המזמינים לביצוע העבודה לבין היקף הפיצוי שהוטל על הקבלן.

אכן, על פני הדברים עולה תמיהה מסוימת כיצד בעבודת בנייה המגיעה על פי המוסכם לסכום של כ-600,000 ש"ח, מגיע פיצוי בהיקף סכומים של למעלה מ-400,000 ש"ח. ואולם אין להתעלם משטר הבוררות. בסעיף 3 שבו הוסכם כי "הבוררות לא תהא כפופה להוראות הדין המהותי וכן הוסכם כי הבוררת תהא מוסמכת לדון גם על דרך הפשרה ועל סמך ידיעות אישיות.

ועוד, משלא הסכימו הצדדים להליך המאפשר ערעור, אין הם יכולים לעשות כן, בדרך עקיפה. העקרונות שהותוו בפסקי דין הנוגעים למידת התערבותו של בית המשפט במסגרת בקשות לביטול פסק בורר, ברורים (רע"א 663/06 חב' מסגרית הדודים 1999 בע"מ נ' חברת החשמל מחוז ירושלים בע"מ. נבו, 6/1/10; רע"א 1465/07 בני וצביקה בע"מ נ' אשתאול מושב עובדים להתיישבות חקלאית שיתופית בע"מ. נבו, 17/12/09. לשינויים בחוק הבוררות באשר לאפשרות לערער על פסק בוררות והסכמת הצדדים הנדרשת לצורך כך ראו אצל שמעוני/בוררות בעמ' 333 ואילך).

תמיהה לכשעצמה, אינה מהווה פגם על פני הפסק בדין המהותי, ובכל מקרה עילה זו אינה קיימת במקרה זה, לאור שטר הבוררות.

10. מר קוק טען עוד, כי הבוררת חרגה מסמכותה משהחליטה על מינוי מומחית מטעמה של הבוררות ובהסכמת בעלי הדין, ולמרות האמור ותוך התעלמות מסדרי הדין שלעיתים הקפידה עליהם, לא ראתה בחוות הדעת של המומחית, חוות דעת מכרעת.

אין מנוס אלא לדחות גם טענה זו. בשטר הבוררות ניתנה סמכות רחבה לבוררת. יתר על כן, מינוי מומחה על ידי בורר, אינו מבטל את מעמדו של הבורר. ההכרעה במחלוקת נתונה לבורר ונותרה בידו. מינוי מומחה אינו מאיין את מעמדו של הבורר. בדומה להליך שיפוטי, חוות דעת מומחה מטעם בית המשפט, מסייעת לבית המשפט אך אינה באה במקום שיקול דעתו של בית המשפט.

מכול הטעמים המפורטים לעיל דין בקשת הביטול, להידחות.

בקשה לאישורו של עיקול זמני:

11. כאמור, עתרו המזמינים לאישור עיקול זמני שהוטל, לטענתם, על מכונית של מר רובן קוק, במסגרת בקשה בתיק בש"א 11501/05. המסמכים הרלוונטיים לעניין זה לא צורפו, ולכן, לא ניתן להתייחס לבקשה באופן ספציפי, במסגרת פסק דין זה.

אבהיר עוד, שככל שמדובר בעיקול זמני שניתן במסגרת החלטה שיפוטית, ספק אם יש צורך לאור ניסוחה של תקנה 381 [לתקנות סדר הדין האזרחי](#), באישור העיקול.

על פי סעיף 29(ב) [לחוק הבוררות](#), הוראות כל חיקוק בדבר עיקול זמני, יחולו גם בנוגע לסעד לפי חוק הבוררות, בשינויים המחוייבים.

על פי תקנה 381 [לתקנות סדר הדין האזרחי](#), שהיא בגדר כל חיקוק בדבר עיקול זמני החלה גם לענייננו, משניתנה החלטה שיפוטית המורה על עיקול זמני, יעמוד זה בתוקפו עד שפסק **הדין יבוצע**.

ממילא משאושר פסק הבוררות במסגרת פסק דין זה, הרי העיקול הזמני, אם ניתן במסגרת החלטה שיפוטית, ויש להניח שכך נעשה הדבר, עומד בתוקפו עד לביצוע פסק הדין, ואין צורך באישור נוסף של העיקול במסגרת פסק דין זה.

מכל מקום, ככל שיעלה הצורך באישור העיקול על דרך הזהירות, יהיו רשאים המזמינים לחזור ולפנות לבית המשפט בדרך של הגשת בקשה כנדרש וצירוף ההחלטה הרלוונטית, לרבות צירוף כול מסמך נדרש נוסף, ואישור על המצאת הבקשה לידי מר קוק.

לאור הפירוט שהובא לעיל, אין פסק דין זה כולל החלטה מפורשת בדבר אישור העיקול.

התוצאה:

12. לאור האמור לעיל, אני דוחה את הבקשה לביטולו של פסק הבוררות [בהפ"ב 16082-05-09](#).

[התוצאה מן](#) האמור (ראו סעיף 28 של החוק) שיש לאשר את פסק הבוררות, כמבוקש בתיק הפ"ב 9967-04-09, לפי סעיף 23(א) [לחוק הבוררות](#).

אשר על כן, בהתאם לסעיף 23 [לחוק הבוררות](#), תשכ"ח-1968, ניתן בזה פסק-דין המאשר את פסק-הבוררות שניתן על ידי הבוררת עורכת דין אביגיל בהט ביום 22/12/08, ולפיו על מר רובן קוק לשלם למזמינים - למר ערן יונגר ולארוסטאר קפה בע"מ ביחד סך של 151,895 ש"ח בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום 10/3/04 ועד לתשלום המלא בפועל, בצירוף הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בשיעור של 28,070 ש"ח בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום מסירת פסק הבוררות לצדדים ועד לתשלום המלא בפועל.

בנסיבות העניין, יועמדו הוצאות המשפט ושכ"ט עו"ד בגין בקשה זו על סכום כולל של 2,000 ש"ח בצירוף מע"מ כחוק, והם ישולמו על ידי מר קוק למזמינים יחד, תוך 30 ימים מהיום, שאם לא כן יישא הסכום הפרשי הצמדה וריבית ממועד מתן פסק דין זה ועד לתשלום המלא בפועל.

המזכירות תמציא עותק פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, ג' שבט תש"ע, 18 ינואר 2010, בהעדר הצדדים.

ס' ה ש' וסרקרוג 54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)